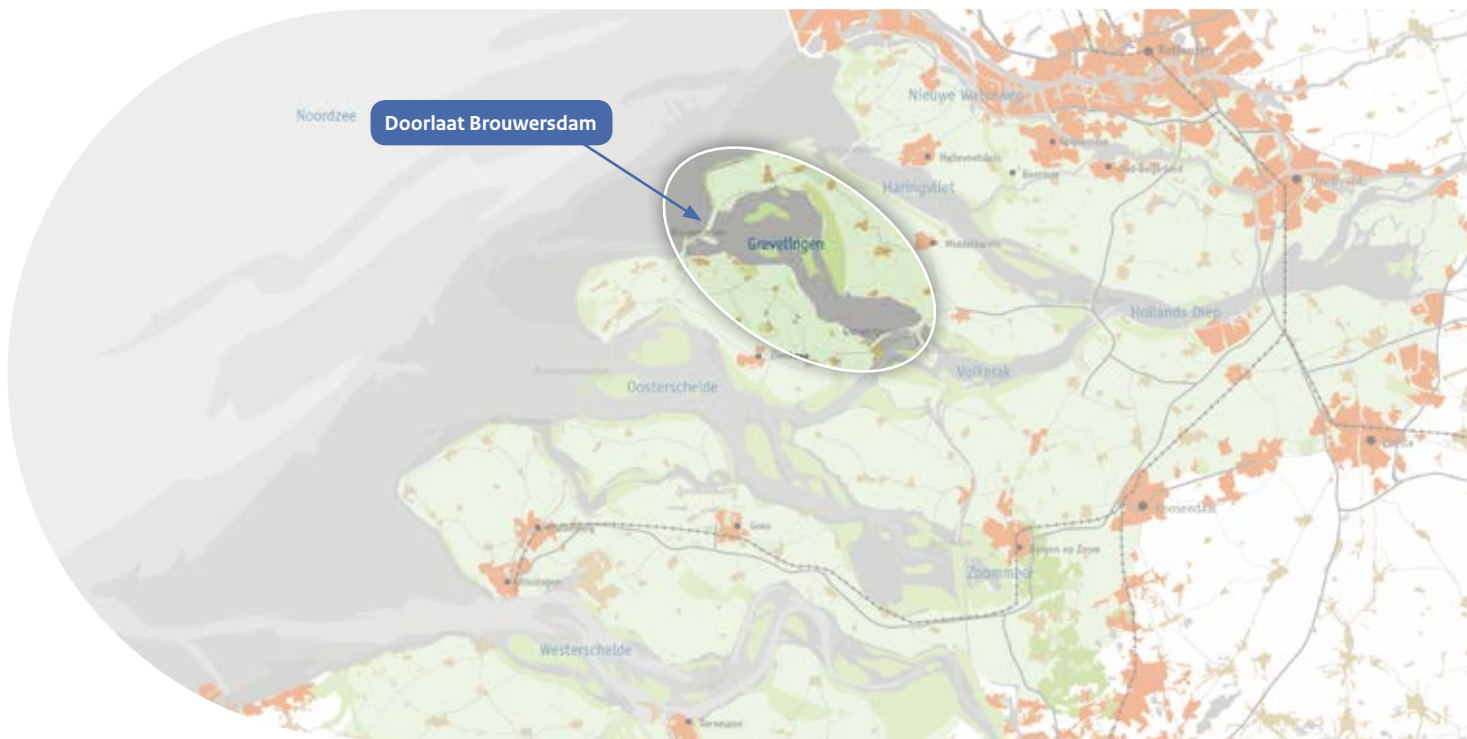

Programma Ontwikkeling Grevelingen Volkerak-Zoommeer

Zuidwestelijke Delta

Natuur in de Grevelingen

zuurstof, zoute en zoete deltanatuur

Ongezonde situatie

In de diepere lagen, dieper dan 8 meter, ontstaat er elke zomer gebrek aan zuurstof in de Grevelingen: dood water. Bij niet ingrijpen, zal ook in ondiepere delen de zuurstof verdwijnen. Het meer is gemiddeld 5 meter diep. Dit betekent dat een groot deel van de Grevelingen er slecht aan toe is. Onderzoek naar het *point of no return* leert dat in 2020 specifieke vormen, als bodemdieren, verdwenen zijn en in 2025 zelfs hele groepen, zoals weekdierachtigen en wormachtigen!

Natuur is veranderlijk, dus niet statisch. Ook het gebrek aan zuurstof is geen constante situatie. Zomers stijgt de watertemperatuur en neemt in de diepere delen het gebrek aan zuurstof toe. In koudere seizoenen herstelt het zuurstofgehalte zich. Echter de onderwaterplanten en -dieren herstellen zich maar voor 50%. Er is elk jaar verlies!

Leven in de Nederlandse Delta

Voortdurend bereid zijn om uitdagingen aan te gaan, steeds weer reageren op onverwachte en soms ongewenste nieuwe situaties. Dat is leven in de Nederlandse Delta. Leven met de verrassingen van de natuurlijke loop der dingen. Deze onvoorspelbaarheid maakt de delta zo interessant. Ontwikkelingen in het water staan niet los van die op het land. Betrokkenen maken deel uit van de 'natuurlijke loop der dingen'. Technische werken mogen grotendeels de delta beheersen, het blijft natuur! Met als kenmerk: voortdurend voortgaande verandering. Bedreigingen onderkennen, kansen zien en deze vooral benutten, dat is boeiend en stoer leven in de Nederlands Delta.

Gezonde situatie

De Grevelingen is een belangrijke kraamkamer voor paling, een broedplaats voor brilduikers en een internationaal aantrekkelijke duiklocatie. Op de overgang van water naar land, van zout naar zoet, zijn de oevers schaars begroeid; 'kale plekken'. Voor veel watervogels, zoals steltlopers, een ideale broedplaats. De Grevelingen is een erkend gebied in het Europese netwerk van waardevolle natuur, Natura 2000.

Oplossing

Regelmatige waterinlaat doet het stilstaande water in de Grevelingen meer bewegen. Zo kan de situatie herstellen, mits tijdig gerealiseerd. Gedoseerd getij met een hoogteverschil van 50 cm lijkt de beste variant, qua baten en kosten. Bij vloed komt het water 25 cm boven het huidige peil, bij eb 25 cm lager. Behalve in de diepste gaten wordt het zuurstofgehalte overal hersteld. Voor getij is verbinding met zee nodig, dus een gat in de Brouwersdam.

Effecten

Getij heeft effecten op de natuur op de oevers. De 'kale plekken' die lager liggen dan de 25 cm vloedlijn zullen overstromen en verdwijnen als mogelijke broedplaats. Hogere delen zijn daarvoor geen alternatief, daar staan zeldzame planten die teren op zoetwater. Naar compensatie wordt gezocht. Bij eb zullen voedselrijke slikken droogvallen en voor tal van watervogels een ideale plek zijn om te eten.

Een ander effect is dat de 'bel' zoetwater, die onder elk eiland zit, in omvang afneemt, waardoor de zoetwaternatuur op de eilanden voor een groot deel verdwijnt. Overigens de stijging van de zeespiegel heeft een zelfde soort effect.

Tot slot

Door gebrek aan zuurstof is er alleen *verlies* aan natuur. Deze verdwijnt en er is geen vervanging. Met getij is er *winst* voor onderwaternatuur en vervanging van een deel van de zoetwaternatuur door zoutwaternatuur in de vorm van slikken en schorren langs de oevers. Ook komt er uitwisseling van waterleven en voedingsstoffen met de Noordzee. Per saldo gaat de natuur er op vooruit

